

MEDDELELSER

FRA

DET NORSKE MYRSELSKAP

Nr. 2.

Juni 1914.

12te aargang.

Redigert av Det Norske Myrselskaps sekretær, torvingeniør J. G. Thaulow.

NORGES JUBILÆUMSUTSTILLING 1914

17. SEKTION TORVBRUK OG MYRKULTUR

DEN STØRSTE MØNSTRING, som norsk næringsliv og kultur noensinde har opvist — Norges Jubilæumsutstilling 1914 — er nu aapnet og der høres kun en mening, den at den i alle henseender har overtruffet selv de dristigste forventninger.

Myr dyrkningsavdelingen.

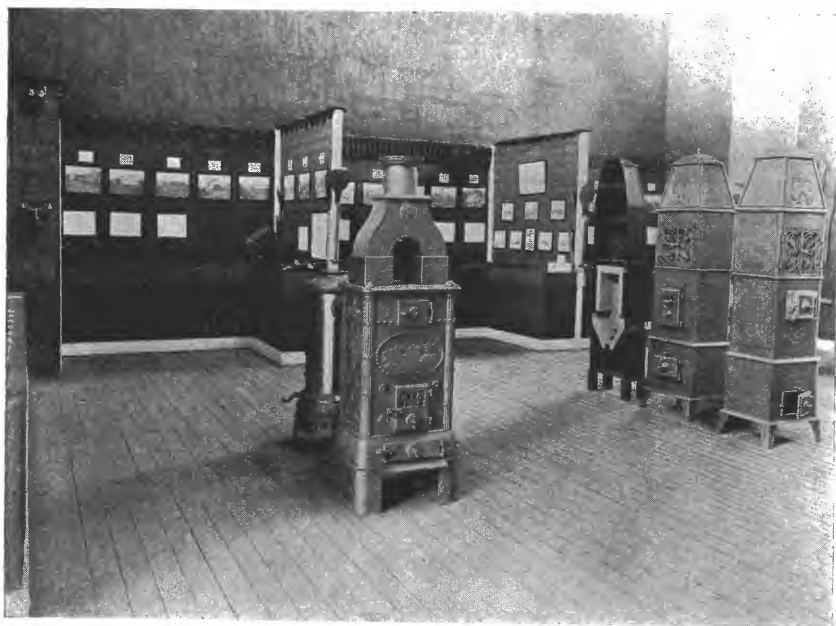
Torvstrøavdelingen.

Torvbruk og myrkultur er her paa en utstilling for første gang en selvstendig avdeling og har plads i egen bygning til venstre for sangerhallen med indgang fra blomstergaarden. Katalogen omfatter 86 nummere, utstillere fra hele Norges land, der optar en plads av omkring 300 m.² inde i hus, omkring 200 m.² i skur og omkring 1000 m.² ute i det fri eller tilsammen omkring 1500 m.², altsaa omkring 1,5 maal.

Selve torvbruksbygningen er delt i 3 særskilte hovedavdelinger, myr dyrkning, torvstrøtilvirkning og brændtorvdrift, som vist paa hilstaaende billeder. Midt i mellem staar en monter av myrbor fra Fortuna mekaniske Verksted.

Naar man kommer ind i bygningen ser man ret foran sig i bakgrunden Det Norske Myrselskaps Forsøksstations rikholdige samlinger. Til venstre sees Bergens Myr dyrkningsforening og Kristiansands og Oplands Jorddyrknings selskap. Til høire Trondhjems Landsfængsel, Trøndelagens Myrselskap og Myr dyrkningsfondet.

I høire fløi er torvstrøutstillingen, hvortil man kommer ind gennem en portal av torvstrøballer, som utstilles av Foreningen av Torvstrøfabrikker i Akershus, Hedemarken og Smaalenene. Indenfor er en komplet torvstrøfabrik med maskineri levert fra S. H. Lundh & Co, Kristiania og paa begge sider torvstrøballer fra forskjellige fabrikker. I et særskilt rum vises karter og statistikk m. m. fra torvstrølagene i

Brændtorvavdelingen.

forskjellige amter. I skuret utenfor er anbragt torvstroballer fra flere torvstrøfabrikker, en liggende torvstrøpresse fra Otto Heramb, Elverum og forskjellige torvstrørivere.

Til venstre i torvbruksbygningen er brændtorvutstillingen med prøver av stiktorv og maskintorv fra forskjellige kanter av landet. Foran sees torvovner fra Bærums Jernværk og A/S Kværner Brug. Ute i det fri staar 2 store brændtorvmaskiner med tilhørende transportmateriel fra A/S Aadals Brug. Den ene er forsynt med elektrisk motor og den anden med lokomobil. Ved siden av er anbragt 3 mindre brændtorvmaskiner fra M. Egeberg, Hørsand, og 1 fra S. Storesund pr. Hauge-sund.

Desuten er der ute i det fri anlagt en række karforsøk paa myr, gjødslet og tilsaadd paa forskjellige maater. Disse vil først komme til sin ret senere, men er allerede nu begyndt at spire. Der vises ogsaa et stykke myr i naturtilstand med mose, stargræs, røslung, pors, dverg-birk, renmose og muldeblosser i fuldt flor og ved siden en dyrket myr, hvor engen allerede nu staar frisk og frodig. 2 blomsterbed paa myrjord bidrar til at live op torvbruksgaardens utseende

Torvbruksbygningen var den første som blev officielt aapnet den 15de mai, idet Deres Majestæter *Kongen* og *Dronningen* og hans kongelige høihet *Kronprinsen* kom dit like efter aapningshøitideligheten i sangerhallen og blev mottat av sektionens formand, torvingeniør Thaulow, der saa viste omkring.

Vi skal efterhaanden i »Meddelelserne« gi nærmere oplysninger om hver enkelt del av torvbruks- og myrkulturutstillingen og anbefaler imidlertid alle utstillingsbesøkende, at komme og se paa at ogsaa der er meget av interesse og betydning for vort lands fremtidsutvikling.

ROVDRIFT PAA TORVMYRENE

Kopi av skrivelse til Nordlands Amtsting av 5te juni 1914.

AV GROSSERER HANS A. MEYER, MO I RANEN

»JEG tillater mig ved nærværende at henlede det ærede amtstings opmerksomhet paa en sak, som jeg tror fortjener amtstingets opmerksomhet.

Uten at være særlig vel kjendt i de ytterste ødistrikter paa Helgoland har jeg gjennom flere aar ofte hat anledning til at høre sindige og interesserte, lokalkjendte mænd kritisere den maate, hvorpaa torvtakningen paa de ytre helt træbare øer og holmer foregaar. Der anføres bl. a., at det magre torvdække faktisk flaaes av tjeldet i sin hele tykkelse stykke for stykke. Ikke alene berøves herved disse øer og holmer efterhvert direkte sit *nødtørstige* jordsmon — men hvad der efterhaanden paa dette vis lægges bart for veir, vind og røk av friske, aapne jordkanter blir et stadig lettere rov for disse elementer. Paa dette vis trues den iforveien mangesteds kummerlige vegetation med en sikker undergang.

Av denne hensynsløse og litet fremsynte trafik følger atter end vanskeligere forhold for de paa disse øer nu og senere boende mennesker. Det i forveien snaue og magre beite for et innskærket kreaturhold mindsker for hvert aar — forholdene blir mindre levelige for folk som for fæ. Det er jo en naturgiven og naken sandhet, at det jordsmon som paa dette vis aar om andet gaar op i røk *aldrig* kan erstattes, idet der ingen nye jorddannende midler findes. — Det synes derfor rimelig og nødvendig, at der, før ødelæggelsen faar bredt sig altfor vidt, træffes foranstaltninger til at hindre et saa lastværdig og ansvarsløst misbruk som det her paaekte.

Det tør vel ogsaa antages, at læren om, at de levende slegter ikke maa ødelægge for efterslegten nu er fuldt godkjendt paa alle hold.

I forbindelse hermed vilde det vistnok være fuldt betimlig, om det ærede amtsting ogsaa optok til drøftelse, hvilke regler og bestemmelser, der fra offentlig hold burde træffes for at hindre ødelæggende og skadelig drift av virkelige torvmyrer — større og mindre — idet det vistnok desværre kan ansees for givet, at ogsaa disse i ret stor maalestok